

*Василь Хомин*



Головна мета політики – це працювати на благо людини через збереження благополуччя та миру у суспільстві. Методи ж політики мають бути підпорядковані справедливості, бажанню реалізувати закон і розумінню закону на основі об'єктивних моральних норм. Папа римський Бенедикт XVI у своєму повчанні «Місце Бога у Світі: влада, політика, право» наголошує на принципі загального блага: суспільство у справедливості має досягати спільного щастя для всіх, та не забувати про повагу та гідність людини, яка є носієм невід'ємних прав й обов'язків навіть під час мінливих історичних, соціальних та економічних обставин. Папа наголошує, що покликання політики – будувати справжнє суспільне благо.

Але, на жаль, в історії світу можна побачити часи, коли стосовно християн влада зовсім не дбала про їхній добробут та гідність, а навпаки. Найбільше це проявлялося за часів жорстоких переслідувань християн, коли державний режим через різні мотиви нехтував людською гідністю та свободою. Ще за часів Римської імперії Церква потерпала від переслідувань у період правління таких імператорів, як Нерон (54-68 р.), Траян (98-117р.), Марк Аврелій (162-180р.), Луцій Септимій Север (193-211 р.), Децій (248-251р.), Діоклетіан (284-305р.). Церква Христова потерпала від переслідувань не лише у перших століттях на території Римської імперії, а й у другому тисячолітті, і то не менш жорстоко. Наприклад, у 14 ст. відбулось масове знищення християн під час завоювання монгольським правителем Тамерланом Месопотамії, Персії, Малої Азії, Сирії.

Особливої уваги заслуговують переслідування християн у Європі. Французька революція 1789р., позбавивши Церкву права бути з людьми в різних сферах їхнього життя, відокремила її від державних справ та намагалася замінити християнство на атеїстичний культ Розуму, що призвело до закриття, знесення або переоблаштування церков на школи та бібліотеки, знищення церковних цінностей. Замість григоріанського календаря у Франції ввели новий, республіканський, замінили церковні назви свят на світські та заборонили Богослужіння, змінили церковний устрій. Влада почала переслідування священнослужителів та примушувала їх до складання присяги перед Республікою. Ця

революція спричинила масштабні наслідки: під загрозою смерті і тюремного ув'язнення близько 20 000 священників були змушені відректися від свого священничого сану; 30 000 священників були змушені покинути Францію, а тисячі були страчені. Особливо жорстоких переслідувань зазнали священники після повстання у Вандеї 1793 року, коли відбулися масові утоплення християн. Найбільшими прихильниками дехристиянізації і впливовими фігурами цього процесу були Максиміліан Робесп'єр (голова уряду) та Жозеф Фуше (міністр поліції).

У 1915-1921 рр. під час Першої світової війни Османська імперія побачила у війні не тільки зовнішньополітичні дивіденди, але й можливість для остаточного вирішення «етнічних проблем» всередині держави. Сподіваючись, що вибухи війни заглушать голос закатованих, вони організували вірменський, асирійський, грецький геноциди. Як наслідок - загинуло 3,5 млн. християн. Геноцид призвів до спустошення древніх корінних християнських груп, що існували в цьому регіоні впродовж багатьох століть.

Дещо пізніше переслідування почалися на півдні Азії, де тривають і досі: в Індії, Пакистані, Непалі, Шрі-Ланці та Бангладеші. Там головним двигуном антихристиянського тиску виявився націоналізм: місцева влада та народ сприймає християнську громаду як щось чуже і загрозове для єдності країни. Останніми роками дискримінація християн переростає в справжні гоніння. При цьому не важливо, якому богу поклоняється основна частина населення: індуїсти, мусульмани і буддисти підтримують закони, що забороняють зміну релігії і схвалюють тиск на християнські общини. Держава відповідає на їх запит - і атмосфера все більше загострюється.

Звісно, не можна не згадати і про гоніння християн комуністичними режимами ХХст. Ініційоване Ленінінм, переслідування священнослужителів у подальшому зумовило тотальний тиск на християнство та будь-яку іншу релігію загалом. Антихристиянська сутність більшовицької ідеології приводила до масових випадків насилля, садизму та наруги над людською особистістю. Нищилися моральні та етичні цінності, традиції, плюндрувалася духовність. Натомість вводилося ледь не ідолопоклонство новим вождям. Ідеологія більшовизму була спрямована на безперервну боротьбу проти релігії як «шкідливого» світогляду, що суперечив ідеології марксизму-ленінізму, на якому базувалася радянсько-партійна система.

Серед гонителів Церкви у сучасності є ісламісти (Афганістан, Сомалі, Судан, Пакистан, Ірак). Більша частина з 50 найбільш небезпечних країн для християн є держави, де основною релігією є іслам, а ідеологією - комунізм (Північна Корея, Китай, Лаос, В'єтнам), націонал-буддизм (Бутан, Шрі-Ланка, М'янма), радикальний індуїзм (Індія, Непал).

На сході Азії уряд дотримується політичної ідеології – комунізму. Ще із шкільної лави держава впроваджує радикальні погляди, екстремісти нападають на храми, уряд не бере християн на роботу за те, що ті просто є християнами. Вірні змушені збиратися таємно, але деколи такі секретні зустрічі бувають організовані спецслужбами спеціально для того, щоб викрити християн. Після затримання їх піддають тортурам, а в деяких випадках - навіть страчують. Священники в Китаї змушені прибирати з фасадів храмів будь-яку релігійну символіку, натомість влада зобов'язує розміщувати там прапор країни і виконувати разом з прихожанами патріотичні комуністичні пісні. При цьому парафії піддаються погромам, їх насильно закривають, а священнослужителів заарештовують.

Прояви агресії по відношенню до християн в сучасному світі набуває форми не тільки фізичного насильства, а й обмеження прав людей на публічне вираження своєї віри, дотримання її цінностей.

Політика толерантності, що позиціонується як "антифашизм", швидше за все показує себе як політика захисту прав меншин, ігнорує переконання і цінності більшості. Незважаючи на миролюбну риторику під прикриттям толерантності, ці сили діють проти всіх, хто не поділяє їхньої політичної думки. Головний ворог "толерантної політики" західного суспільства - це християни, наприклад, в зв'язку з тим, що від християнства виходять заклики до захисту традиційної сім'ї. Також за ці роки багато християнських проповідників було заарештовано за публічну проповідь на вулицях Європи. Сьогоднішні гоніння на християн в Європі - це напад на духовенство, протидія проведенню релігійних заходів, руйнування і осквернення церков і кладовищ, спроби усунення релігійних символів з громадських місць, обмеження свободи вираження поглядів християн з різних приводів, дискримінація їх в економічному житті та інших сферах. У Європі, яка побудована на християнських цінностях, зараз, на жаль, трапляються навмисні зноси і перепланування християнських храмів, все частіше є випадки приниження гідності людини за релігійною ознакою, спотворення сімейних цінностей, узаконення гріха.

Нині християнство вимагає немало терпеливості, милосердя, героїзму, заснованого на любові до Бога та його найвищому творінні – людині. Якщо хочемо бути учнями Ісуса, то маємо бути свідомі того, що в Його ім'я християнин та Його Церква переслідуватимуться: «Ось, що вам заповідаю: щоб ви любили один одного! Ненавидить вас світ - то знайте: мене він ще перед вами зненавидів. Були б ви від світу, то світ би своє любив. А що ви не від світу, бо я вибрав вас від світу, ось тому й ненавидить вас світ. Згадайте слово, що його був я вам вірик: Слуга не більший від пана свого. Переслідували мене - переслідуватимуть і вас.» (Ів. 15.17-20).

Василь ХОМИН, «Блаженні переслідувані за правду...» (Мт 5, 11) // СЛОВО №4 (84),  
грудень-лютий 2020-2021